

§u 281 tr. ř. namítajíc, že v nadiktování výhrůžného dopisu nelze shledati spoluvinu podle §u 5 tr. zák. protože prý stěžovatel ihned po té, když dopis byl napsán, vydal zákaz, by dopis nebyl odeslán. Předpoklad stížnosti přičítá se opačnému předpokladu nalézacího soudu, který (zcela zbytečně) uvažuje též o právním významu stěžovatelova zákazu, by dopis, jím nadiktovaný, nebyl odeslán, vyslovil, že má za to, že tvrzení obžalovaného Viktora M-ého, že řekl sestře Pavle M-ské, by dopisu jím nadiktovaného neodeslala, jest čirou smýšlenkou. Stížnost ani netvrdí, že tento výrok je stížen některou z vad v čís. 5 §u 281 tr. ř. vyjmenovaných. Pouhým opačným tvrzením a pouhými protiúvahami ho neodstraní, brojíc jen proti tomu, jak nalézací soud v mezích §u 258 tr. ř. hodnotil průvodní moc důkazů po stránce skutkové. Ani další předpoklad stížnosti, že stěžovatelova sestra byla by výhrůžný dopis napsala a odeslala i bez stěžovatele a že by byla tak učinila, i kdyby jí byl stěžovatel dopis, jím nadiktovaný, po napsání odebral, nemá v rozsudečnických zjištěních opory. Ačť mohl by snad poukaz na tuto okolnost býti shledán ve výpovědi Pavly M-ské. Než opomenutí této části výpovědi Pavly M-ské nezakládá formálního zmatku neúplnosti soudního výroku podle čís. 5 §u 281 tr. ř. Neboť okolnost, v stížnosti předpokládaná, nemá právního významu. Intelektuálním původcem, strůjcem zločinu není podle §u 5 tr. zák. toliko ten, kdo zločinný úmysl v přímém pachateli vyvolal (rozkazem, radou, poučením), nýbrž i ten, kdo přímého pachatele ve zločinném rozhodnutí, třebaš bez jeho přičinění pojatém, utvrzuje (poučením, schvalováním). A pomocníkem jest podle §u 5 tr. zák., kdo jakýmkoliv způsobem přímému pachateli při vykonání zločinu napomáhá, takže trestnou pomocí jest i spolupůsobení při úpravě obsahu písemního projevu, jímž byl zločin spáchán.

Čís. 2107.

Způsobilost výhrůžky, vzbuditi důvodnou obavu, dlužno posuzovati s hlediska napadeného; nezáleží na tom, zda opovězené zlo mohlo se státi skutkem v celém vyhrůžkou naznačeném rozsahu.

Zlem ve smyslu §u 98 b) tr. zák. jsou i nepříjemnosti a újmy menšího rázu, jež ohrožený při odvrácení opovězeného útoku pocítí (v něž se musí uvoliti).

(Rozh. ze dne 26. září 1925, Zm II 208/25).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 24. února 1925, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem veřejného násilí vydíráním podle §u 98 b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Uplatňujíc důvody zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) a b) §u 281 tr. ř., namítá zmatečnou stížnost, že vyhrůžka nebyla způsobilá vzbuditi v Rafaelu B-ovi důvodnou obavu. Námitku tu opodstatňuje stížnost poukazem na zjištění, že kupní cena byla ve smlouvě uvedena správně

částkou, skutečně ujednanou, a vývody, že proto mohly B-ovi z opovězeného udání finančnímu úřadu, že zamlčel část kupní ceny za účelem zkrácení státu na poplatcích, vzejí toliko nepřijemnosti důchodkového vyšetřování. Námitka neobstojí. Způsobilost vyhrůžky, vzbuditi důvodnou obavu, dlužno — jelikož ustanovení §u 98 tr. zák. čelí proti protiprávnímu nátlaku na cizí vůli — posuzovati s hlediska, zda byla vyhrůžka povšechně způsobilým prostředkem k vykonání takového nátlaku, to jest v podstatě i co do důležitosti zla s hlediska osoby, na jejíž vůli bylo působeno. Proto nezáleží na tom, zda objektivně muselo, mohlo nebo nemohlo opovězené zlo státi se skutkem v celém rozsahu, vyhrůžkou naznačeném. Rozhodným jest naopak, zda osoba, již bylo hrozeno, má, třebaš neprávem, za to, že jí vzejde přičiněním pachatele nějaké zlo, třebaš ne v opovězené míře a v opovězeném rozsahu, nezachová-li se tak, jak na ní bylo žádáno, a zda tento předpoklad je s to, by vnutil vůli ohrožené osoby směr pachatelem chtěný. Touto účinností může vyhrůžka působiti i když osoba, již hrozeno, doufá nebo dokonce ví, že se jí podaří odvrátiti konečné, vážnější zlo, jež bylo doslovem a smyslem vyhrůžky naznačeno, to jest ono ublížení na těle, svobodě, cti nebo majetku, k němuž opovězený útok podle povšechné povahy své míří, jako v tomto případě ublížení na cti a majetku, záležející v potrestání důchodkovým soudem pro důchodkový přestupek. Zbývají, třebaš mine ono vážné konečné zlo, nepřijemnosti, jež ohrožená osoba při odvrácení opovězeného útoku pocítí, a újmy, byť méně vážné, v něž se musí uvoliti, by onen útok a tím konečné vážné zlo od sebe odvrátila. I takové nepřijemnosti a újmy menšího rázu jsou zlem, a očekávání jich může býti pro osobu, již hrozeno, tak trapné a tísnivé, že snaha, uvarovati se jich, je silnější, než nechť uvoliti se v požadavek vyděračův, a ohrožená osoba dá, by se jich uvarovala, své vůli pod nátlakem vyhrůžky směr pachatelem chtěný. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že nalézací soud odvozuje způsobilost vyhrůžky ke vzbuzení důvodné obavy z pouhých nepřijemností, jež bývají s trestním řízením důchodkovým spojeny, a že staví vzrušení obavou před těmito nepřijemnostmi vzbuzenou, t. j. stav duševního neklidu, na roveň důvodné obavě ve smyslu zákona. Ostatně není v rozsudku zjištěno, že B. (jak stížnost zřejmě předpokládá) byl si jist, že nedojde k jeho potrestání důchodkovým úřadem. Naopak uvádějí rozhodovací důvody, že B. mohl předpokládati, že stěžovatelka a její bratr povedou v trestním řízení důchodkovém proti němu svědky a že výsledek tohoto řízení byl proto pro B-a pochybným. Ve stížnosti zdůrazňovaná, ale v rozsudku nezjištěná okolnost, že B. učinil na bratra stěžovatelky trestní oznámení (pro vydírání), by se tak zbavil hlavního svědka v případném trestním řízení důchodkovém, nasvědčovala by jeho předpokladu v rozsudku zmíněnému a poukazovala by tím nepřimo ke způsobilosti vyhrůžky, vzbuditi důvodnou obavu i tím směrem, že bez jeho trestního oznámení pro vydírání skončí důchodkové řízení trestní výsledkem proň nepříznivým.

Čís. 2108.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.)
Ke skutkové podstatě přečinu §u 14 čís. 5 zákona tiskem se nevyhledává, by došlo k rozšiřování úskopisu. Trestnost redaktorova počíná